

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 730/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť maloletej R. D. a maloletého V. D., zastúpených advokátkou JUDr. Bronislavou Pavelkovou, Advokátska kancelária, Dobrovičova 6, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoP 58/2014 a jeho rozsudkom č. k. 20 CoP 58/2014-560 z 18. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť maloletej R. D. a maloletého V. D. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2014 doručená sťažnosť maloletej R. D. (ďalej len „sťažovateľka“) a maloletého V. D. (ďalej len „sťažovateľ“, obaja spolu len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoP 58/2014

a jeho rozsudkom č. k. 20 CoP 58/2014-560 z 18. júna 2014. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 25. septembra 2014.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa ako žalobcovia domáhali na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) zvýšenia výživného. Rozsudkom okresného súdu č. k. 37 P 263/2012-322 z 13. júna 2013 bol otec sťažovateľov zaviazaný na zvýšenie výživného na sťažovateľku zo sumy 497,91 € mesačne na sumu 600 € mesačne a na sťažovateľa zo sumy 398,33 € mesačne na sumu 500 € mesačne, u oboch počnúc dňom 26. júla 2012, pričom upravil aj splátky ročného výživného. Zmenil tým zároveň rozsudok Okresného súdu Pezinok sp. zn. 4 C 1018/2008 v spojení s opravným uznesením zo 6. marca 2009 v časti o výživnom pre sťažovateľov. Na základe odvolania otca rozsudkom krajského súdu č. k. 20 CoP 58/2014-560 z 18. júna 2014 vynesenom po odvolacom pojednávaní bol rozsudok okresného súdu zmenený tak, že žaloba sťažovateľov o zvýšenie výživného bola zamietnutá a bolo zároveň vyhovené návrhu otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti tak, že u sťažovateľky sa vyživovacia povinnosť znížila zo sumy 497,91 € mesačne na sumu 300 € mesačne a u sťažovateľa zo sumy 398,33 € mesačne na sumu 200 € mesačne, u oboch od 22. októbra 2012. Uvedenému rozsudku krajského súdu predchádzal skorší rozsudok krajského súdu č. k. 20 CoP 98/2013-361 zo 14. augusta 2013, a to s rovnakým znením výroku. Bol prijatý bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pričom dovolacím uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 6/2014 z 9. apríla 2014 bol tento skorší rozsudok krajského súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie na tom základe, že krajský súd nesprávne konal a rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Podľa názoru sťažovateľov postupom a rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu ich označených práv podľa ústavy a dohovoru.

V konaní o starostlivosti o maloletých sa podľa sťažovateľov musí vykonať dokazovanie tak, aby sa zistila objektívna pravda. Vyplýva to z ustanovenia § 120 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Krajskému súdu bola predložená tabuľka nákladov s vyčíslením nákladov na bývanie, stravovanie, školské potreby a všetky ďalšie náklady. Popri bločkoch boli tieto náklady preukázané aj kompletnými výpismi z účtu, ktoré krajský

súd nespomínal. Je zjavné, že krajský súd pri hodnotení dokazovania nesprávne vymedzil obsah procesných povinností účastníkov konania. Vyzerá to, ako keby rozhodoval spor medzi rodičmi sťažovateľov v rámci zásad kontradiktórneho procesu. Inak by sa do jeho odôvodnení nemohli dostať časti o povinnosti tvrdiť, navrhnúť dôkazy a znášať dôkazné bremeno. Ďalšou vadou súvisiacou s dokazovaním je skutočnosť, že krajský súd pri hodnotení dôkazov nepostupoval v súlade s ustanovením § 132 Občianskeho súdneho poriadku, lebo hodnotil iba niektoré dôkazy bez toho, aby prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Zarážajúca je argumentácia krajského súdu, podľa ktorej nedošlo k zmene pomerov, keď sťažovatelia chodia jeden na prvý stupeň základnej školy a druhý na gymnázium, pričom pred tromi rokmi bol sťažovateľ predškôľák a sťažovateľka žiačka druhého stupňa základnej školy. Pritom podľa dlhoročnej rozhodovacej praxe prípadom zmeny pomerov je zmena stupňa školskej dochádzky, pretože so sebou logicky prináša zmenu výšky nákladov. Ďalším šokujúcim záverom krajského súdu je ten, ktorým za zmenu pomerov nepovažuje zhoršenie zdravotného stavu sťažovateľov. Sťažovateľka v posudzovanom období dostala silnú celiakiu, ktorá výrazne ovplyvnila náklady na jej stravovanie. Trpí aj intoleranciou na laktózu, čo však krajský súd nezohľadnil. Aj sťažovateľ má intoleranciu na laktózu, takže i on potrebuje diétu. Podstatná je aj okolnosť, že sťažovatelia podrástli o tri roky. Sťažovateľ má štyrikrát týždenne futbalové tréningy, sťažovateľka je v puberte. Krajský súd neprihliadol ani na potrebu valorizácie v súvislosti s infláciou, hoci táto bola v roku 2011 vo výške 3,9 % a v roku 2012 vo výške 3,6 %. Od poslednej úpravy výživného v roku 2009 sa ceny zmenili o 15 – 20 %. Od posledného rozhodovania o výživnom prešlo obdobie štyroch rokov, pričom hodnotiť toto obdobie ako nedostatočne dlhé je v rozpore s ustálenou súdnou praxou.

Podľa názoru sťažovateľov z rozsudku krajského súdu je zrejmé, že podľa jeho názoru náklady sťažovateľov nie sú dostatočne preukázané, hoci súčasťou spisu sú takmer všetky doklady preukazujúce výdavky. Nie sú však spomenuté, pričom mnohé časti rozsudku sú bez ďalšieho prevzaté zo skoršieho, najvyšším súdom zrušeného rozsudku, hoci medzitým bolo vykonané ďalšie dokazovanie. Krajský súd sa ani neobťažoval príslušné odseky prepísať. Pri „doplnenom dokazovaní“ sa sústredil výlučne na zistenie skutočností smerujúcich k potvrdeniu už prijatých záverov. Sťažovatelia boli svedkami toho, ako

konajúca predsedníčka senátu ironizovala a zhadzovala problémy matky sťažovateľov v súvislosti s ich zdravotným stavom. Postoj krajského súdu k zlému zdravotnému stavu sťažovateľov je výsmechom spravodlivosti a ochrany ich záujmov. Rovnako to platí o konštatovaní, že nedošlo k zmene pomerov, resp. o ignorácii hmotno-právnych ustanovení hovoriacich o odvodzovaní výšky výživného od možností, schopností a majetkových pomerov rodičov. Otec sťažovateľov zarábala v posudzovanom období rozdielne. Má alebo by mohol mať príjmy z práce v čistiarňach, v ktorých ho zamestnanci evidujú ako majiteľa. Okresný súd, ktorý dôkladne vykonal dokazovanie, sa so všetkými týmito skutočnosťami dôsledne vysporiadal, a to vrátane 4 – 5 zahraničných dovolení otca ročne. Otec nenavštívil sťažovateľov ani v nemocnici. Nebol ochotný prísť na odbery, ktoré boli pre rodičov povinné kvôli diagnostike. So sťažovateľmi sa nestretáva. Jeho nečinnosť supľujú jeho vlastní rodičia. Prestali sa s ním stýkať po tom, ako rodinu hanebne opustil kvôli milenke. Ani v čase, keď zarábala mesačne 5 000 €, neprispel sťažovateľom navyše. Akonáhle sa dozvedel o návrhu na zvýšenie výživného, následne sa „v dôsledku ekonomickej krízy“ jeho podnikanie skončilo, firma sa „presunula“ do domu, v ktorom žije, a on mal príjem ledva vo výške minimálnej mzdy. Napriek tomu stačil na dvojtýždňový pobyt v Londýne, návštevu Dubaja, Paríža a New Yorku.

Sťažovatelia žiadajú vydať nález v nasledovnom znení:

„1. Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spisovou značkou 20CoP/58/2014 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľov na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spisovou značkou 20CoP/58/2014 porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave vydanom pod spisovou značkou 20CoP/58/2014-560 zo dňa 18.6.2014 porušené bolo.

4. Základné právo sťažovateľov na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského

súdu v Bratislave vydanom pod spisovou značkou 20CoP/58/2014-560 zo dňa 18.6.2014 porušené bolo.

5. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave vydaný pod spisovou značkou 20CoP/58/2014-560 zo dňa 18.6.2014 sa zrušuje.

6. Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania vo výške 170,45 €, pozostávajúce zo sumy 134,- € za jeden úkon právnej pomoci 8,04 € paušál a DPH vo výške 28,41 € na účet právnej zástupkyne do 3 dní odo dňa právoplatnosti nálezu.“

II.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 20 CoP 58/2014-560 z 18. júna 2014, ktorý bol právnej zástupkyňi sťažovateľov doručený 30. júla 2014, vyplýva, že ním bol zmenený rozsudok okresného súdu č. k. 37 P 263/2012-322 z 13. júna 2013 tak, že návrh na zvýšenie výživného bol zamietnutý a vyživovacia povinnosť otca k sťažovateľke sa znížila zo sumy 497,91 € mesačne na sumu 300 € mesačne, resp. vyživovacia povinnosť otca k sťažovateľovi sa znížila zo sumy 398,33 € mesačne na sumu 200 € mesačne, u oboch od 22. októbra 2012. Podstatné časti odôvodnenia rozsudku sú tieto:

«(...) Z odôvodnenia napadnutého prvostupňového rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vychádzal z matkou vyčíslených nákladov na maloletú R. v sume 823,17 eur mesačne a na maloletého V. v sume 707,83 eur mesačne (spolu 1.531 eur mesačné náklady na deti) s poukazom na skutočnosť, že výživné vo výške 600 eur na maloletú R. považoval za primerané jej odôvodneným potrebám, keďže navštevuje gymnázium, má zhoršený zdravotný stav a prihliadol na sporadické úhrady za tábory a víkendové pobyty otcom a u maloletého V. poukázal na to, že výživné v sume 500 eur je tiež primerané jeho odôvodneným potrebám, keďže navštevuje 3. ročník základnej školy, zhoršil sa mu zdravotný stav, venuje sa mimoškolskej činnosti, s prihliadnutím tiež na sporadické úhrady otca za účasť na víkendových pobytoch a športových podujatiach.

V tejto súvislosti odvolací súd považuje za nevyhnutné skonštatovať, že sa prvostupňový súd s najväčšou pravdepodobnosťou s obsahom spisu a v ňom založených listinných dôkazov predložených oboma účastníkmi konania oboznámil nanajvýš povrchno, resp. vôbec, nakoľko ako z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, jednotlivé dôkazy

konkrétne neposúdil t. j. neposúdil doklady (účty) preukazujúce mesačné náklady matky na maloleté deti, ktoré sa v spise nachádzajú a zároveň objektívne preukazujú reálne, aktuálne a odôvodnené potreby oboch maloletých detí. Súd prvého stupňa síce v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, čo všetko bolo do spisu založené, resp., aké listinné dôkazy obsah spisu tvoria, avšak aké závery z týchto listinných dôkazov, preukazujúcich majetkové a zárobné pomery oboch rodičov vyplývajú, posúdil iba na strane otca a listinné dôkazy preukazujúce skutočné náklady na deti, neposúdil vôbec.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že síce od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca do podania návrhu matky na zvýšenie jeho vyživovacej povinnosti uplynuli štyri roky a nie je možné od rodiča spravodlivo požadovať, aby dokladoval úhradu všetkých odôvodnených potrieb a záujmov maloletých detí tým, že si bude odkladať účty od všetkého, čo deťom nakúpi (od každého kusu kúpeného oblečenia, od každej školskej potreby a pod.), ale na rozdiel od súdu prvého stupňa, dospel odvolací súd na základe matkou predložených a presne špecifikovaných mesačných nákladov na obidve deti k záveru, že na strane detí k žiadnej zmene pomerov, odôvodňujúcou zvýšenie otcovej vyživovacej povinnosti prvostupňovým rozsudkom na sumu 1.100 eur mesačne nedošlo (matkou dokonca navrhované zvýšenie na sumu 1.270 eur mesačne, dôvodiac mesačnými nákladmi na deti vyčíslených sumou 1.531 eur mesačne).

Pri posudzovaní otázky, čo súd zahrnie do oprávnených nákladov na dieťa, sa najviac prejaví porovnanie životnej úrovne rodičov a dieťaťa. Položky, ktoré sa pravidelne mesačne opakujú (strava, mobilný telefón), ale aj tie, ktoré sa opakujú prevažnú väčšinu mesiacov v roku (družina, školné, stravné, poplatky za záujmovú činnosť a pod.) je nutné uviesť v konkrétnej výške aktuálne za mesiac, nepravidelné platby (kúpa športových potrieb, zdravotných pomôcok, škola v prírode, letné tábory), sa na jednotlivé mesiace rozpočítavajú tak, že celková úhrada každého nákladu sa vydeli 12 mesiacmi a k pravidelným mesačným nákladom sa pripočíta iba suma, zodpovedajúca výške mesačného príspevku, pričom spoločné náklady rodiny zabezpečenie bývania alebo napríklad telekomunikačného pripojenia) sa do nákladov dieťaťa započítavajú iba vo výške, pripadajúcej na jedného člena rodiny. Pokiaľ sa vyčísľujú súčasne náklady na viac detí tých istých rodičov, potom je potrebné trvať na striktnom oddelení nákladov každého dieťaťa osobitne tak, aby bolo v budúcnosti možné zmeniť len časť rozhodnutia, týkajúcu sa jedného

z detí (ak by to bolo potrebné). Zároveň je nutné zdôrazniť, že určenie výšky výživného na spotrebné náklady dieťaťa, nie je bezhraničné, keďže za súčasného právneho stavu nie je možné priznať spotrebné mesačné výživné vo výške vyššej, ako sú preukázané náklady na dieťa, a to ani v prípade, ak by to pomery povinného rodiča dovoľovali.

Odvolací súd posúdil listinné dôkazy, tvoriace obsah spisu a považuje za nutné uviesť, že nie je zrejmé, na základe ktorých listinných dôkazov dospel prvostupňový súd k záveru o výške nákladov, ktoré matka detí vynakladá mesačne na ich pobyt v škole, stravu v nej, mimoškolské aktivity a zdravotnú starostlivosť v sume 323,17 eur na maloletú R. a v sume 707,83 eur na maloletého V., keď z obsahu spisu vyplýva, že matka vo februári 2010 zaplatila za požičanie lyžiarskej výstroje dvakrát sumu 21 eur, v marci 2010 zaplatila 9,11 eur za opravu nohavíc a sumu 57 za 3 osoby, ako vyplýva z účtu založeného v spise na č. l. 69 spisu, t. j. 19 eur na jednu osobu, 45 eur za privátnu lekciu lyžovania dňa 3. 3. 2010, 16. 6. 2010 zaplatila 13 eur za pas pre maloletého, v októbri 2010 sumu 20 eur za návštevu keramického krúžku pre mal. V., v apríli 2011 zaplatila sumu 5 eur za dve osoby - za vstup do zábavného centra, v septembri 2011 zaplatila matka členské v sume 75 eur, stravu dvakrát v sume 17,48 eur (dňa 06. 09. 2011 a dňa 29. 09. 2011), 12. 09. 2011 sumu 50 eur ako poplatok za prijímacie pohovory, t. j. náklady matky na maloletého V. za mesiac september 2011 boli spolu v sume 159,96 eur, v októbri 2011 zaplatila za maloletého V. dňa 10. 10. 2011 doplatok za členské v sume 60 eur, 06. 10. 2011 školné v sume 13 eur a v sume 12,69 eur, 12. 10. 2011 anglický jazyk v sume 12 eur, t. j. celková suma za mesiac október predstavuje 97,69 eur, v januári 2012 predstavovali náklady na maloletého V. sumu 6 eur, zaplacenú dňa 13. 01. 2012 za anglický jazyk a dňa 13. 01. 2012 školné vo výške 26 eur, poplatok u kožného lekára v sume 5 eur dňa 09. 01. 2012, 28. 01. 2012 za požičanie výstroje na lyžovačku zaplatila matka sumu 28 eur, spolu matka náklady na mal. V. za mesiac január 2012 preukázala vo výške 65 eur, vo februári 2012 zaplatila matka dňa 13. 02. 2012 sumu 12 eur, za anglický jazyk pre V., v marci 2012 náklady na maloletého V. - školné v sume 26 eur a anglický jazyk v sume 9 eur, dňa 21. 02. 2012 sumu 33 eur za návštevu Aquaparku Tatrlandia, z ktorej (viď č. l. 70 spisu) je suma 6 eur za dieťa do 140 cm, 12 eur nad 140 cm a 15 eur za dospelú osobu (t. j. za dve deti tak matka zaplatila sumu 18 eur), za stravu v aquaparku uhradila sumu 27 eur, dňa 21. 02. 2012 zaplatila matka sumu 83,50 eur za ubytovanie v penzióne Mara s tým, že z účtu nie je možné zistiť, aká

suma pripadá na deti/dieťa, v apríli 2012 zaplatila matka za maloletého V. školné v sume 26 eur, stravu v sume 20 eur, anglický jazyk dňa 30. 04. 2012 v sume 15 eur, členský poplatok v sume 90 eur dňa 25. 04. 2012, doplatok za stravu dňa 19. 03. 2012 pre V. v sume 33,79 eur, spolu v apríli 2012 predstavovali ňou vyčíslené náklady na maloletého V. sumu 158,79 eur, dňa 27. 05. 2012 uhradila matka sumu 7.350 forintov za kúpalisko v Maďarskej republike, s tým, že z účtu nie je možné zistiť náklad predstavujúci poplatok za dieťa alebo obe deti, z potvrdenia zo dňa 28. 05. 2012 vyplýva, že matka zaplatila maloletému laserové ošetrenia dňa 28. 09. 2010 v sume 39 eur a dňa 17. 03. 2011 v sume 81 eur, z potvrdenia o čelústnej ortopedickej liečbe zo dňa 15. 06. 2012 vyplýva, že maloletej zaplatila za liečbu sumu 460 eur, avšak z tohto potvrdenia vystaveného MUDr. M. H. nebolo možné zistiť, kedy maloletá liečbu absolvovala, v auguste zaplatila matka za zubnú starostlivosť maloletého sumu 75,70 eur, v septembri 2012 za narodeninovú tortu pre mal. V. sumu 61 eur, v novembri 2012 za zubnú starostlivosť uhradila matka sumu 78,30 eur, v decembri 2012 poplatok za školu v prírode v sume 140 eur, poplatky súvisiace s návštevou základnej školy maloletého v sume 83,50 eur, poplatok za zdravotnú starostlivosť v sume 12 eur a 32,50 eur, za zdravotnú starostlivosť uhradila matka poplatok dňa 28. 11. 2012 v sume 4 eur za termín na presný čas u lekára, poplatky za ambulantnú starostlivosť v sume 11 eur (6 x 0,69 eur + 5 x 1,99 eur). Z potvrdenia triednej učiteľky maloletej vyplýva, že matka počas školského roka zaplatila 35 eur, príspevok do Občianskeho združenia priateľov Gymnázia, preddavok 100 eur na lyžiarsky kurz, 32 eur na spoločný výlet triedy, 13 eur na maľovanie triedy, spolu teda matka zaplatila za jeden školský rok maloletej poplatky do školy v sume 180 eur, t. j. poplatky za školu maloletej predstavovali sumu 18 eur za mesiac, pri desaťmesačnom školskom roku ($180:10=18$ eur/mesiac).

Súd prvého stupňa síce v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že do spisu bol založený príjmový pokladničný doklad - všetko pre jazdecko, ktorý dokumentuje letný tábor u maloletej R. (č. l. 211 spisu), avšak opomenul uviesť podstatnú skutočnosť pre rozhodovanie o zvýšení výživného, že uvedený tábor zaplatil maloletej jej otec, nad rámec jeho vyživovacej povinnosti k dieťaťu v sume 497,91 eur mesačne.

Po doplnení dokazovania odvolací súd z potvrdenia o príjme matky, zamestnanej na Ú., zistil, že za obdobie od januára 2013 do decembra 2013 jej mzda predstavovala sumu

607,99 eur netto mesačne a za obdobie od januára 2014 do apríla 2014 sumu 633,36 eur netto mesačne.

Príjem otca za obdobie od 15. 01. 2013 do 31. 08. 2013 v obchodnej spoločnosti P. a. s. predstavoval sumu 1.608 eur netto mesačne a z potvrdenia o príjme otca, od septembra 2013 zamestnaného na M. predstavoval za obdobie od septembra 2013 do apríla 2014 sumu 1.465 eur netto mesačne.

V odvolacom konaní predložila matka súdu doklady preukazujúce jej náklady na obe maloleté deti, z ktorých vyplýva, že v dňoch 20. 11. 2013, 27. 11., 29. 11., 30. 11., 01. 12., 03. 12., 04. 12., 05. 12, 06. 12. 2013, parkovala pred Nemocnicou s poliklinikou Kramáre a za parkovné v uvedených dňoch zaplatila celkom sumu 11 eur, za maloletú R. za celý rok 2013 zaplatila poplatok za jazdecký kurz v sume 150 eur, dňa 16. 01. 2014 a dňa 15. 05. 2014 za jazdecký kurz sumu spolu 300 eur (150 eur x 2), za žiadosť o prednostné vyšetrenie maloletej zaplatila dňa 16. 06. 2013 sumu 10 eur, predložila potvrdenie o zubnom vyšetrení maloletej zo dňa 30. 07. 2013 s nečitateľnou sumou, doklady o jej zubnom ošetrení zo dňa 07. 03. 2013 - strojček na zuby v sume 95 eur, dňa 11. 10. 2013 zaplatila matka tú istú sumu opäť za strojček na zuby, doklad o kúpe ISIC karty v sume 20 eur dňa 27. 06. 2012, čestné prehlásenie K. V., že maloletá R. v období od 06. 07. 2013 do 13. 07. 2013 s ňou bola na dovolenke v Chorvátsku, a matka jej uhradila náklady na ubytovanie a stravu v sume 150 eur, účty za návštevu kina z roku 2010 a zo dňa 08. 03. 2011 a zo dňa 19. 02. 2011, t. j. z obdobia pred podaním návrhu na súd (návrh matka podala dňa 26. 07. 2012) a zo dňa 29. 08. 2012, potvrdenie o nákladoch na školu maloletej R. v šk. r. 2013/2014, celkom v sume 456 eur. Zároveň predložila výpisy z jej účtu za obdobie od 04. 01. 2013 do 01. 05. 2014, z ktorých vyplývajú platby za potraviny, drogériu, oblečenie, náklady matky na benzín, mobil, avšak bez ozrejmenia jeho užívateľa, nakoľko v januári 2013 predstavoval sumu 68,83 eur, vo februári 58,40 eur, v marci 2013 sumu 62,22 eur, v apríli 68,17 eur, platba za mobil 58,83 eur v mesiaci jún 2013 atď. internet, úhrada nájomného, matka na daných výpisoch zvýraznila jej platby za havarijnú poisťku motorového vozidla Kia v sume 59,71 eur a v sume 251,41 eur zaplatenej dňa 11. 03. 2013.

Matka predložením týchto dokladov relevantne preukázala pravidelné mesačné platby na maloletého V. v sume 15,48 eur za poisťku, školné v sume 17,76 eur, stravu

v škole vo výške 30 eur mesačne a šetrenie v sume 42,90 eur mesačne (spolu v sume 106,14 eur mesačne) a na maloletú R. šetrenie v sume 29,82 eur mesačne a mesačné vreckové 30 eur (spolu v sume 59,82 eur), dňa 12. 06. 2013 zaplatila matka za jej doučovanie sumu 20 eur.

Matka návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti odôvodňovala v priebehu celého konania predovšetkým zhoršeným zdravotným stavom oboch maloletých detí, v konaní pred odvolacím súdom poukázala na ďalšie zhoršenie zdravotného stavu detí od decembra 2013, u maloletej R. zhoršením jej alergického ochorenia, ako i tým, že jej bol predpísaný hormonálny liek na úpravu menštruačného cyklu, za ktorý dopláca sumu 10 eur na dva mesiace s tým, že má nesmierne vysoké náklady na jej bezlepkovú diétu. V priebehu prvostupňového konania matka predložila súdu doklad o nákupe potravín - bezlepkových (č. l. 73 spisu), z ktorého vyplýva, že dňa 06. 05. 2011 zaplatila sumu 22,97 eur, účet na sumu 18,65 eur, z ktorého vyplýva, že dňa 08. 04. 2011 uhradila sumu 18,65 eur a zároveň z ich obsahu vyplýva, že išlo prevažne o nákup sladkostí, avšak neobsahujúcich lepok, v odvolacom konaní predložila doklad o nákupe potravín (Spar, Kittsee) zo dňa 16. 12. 2013, z ktorého vyplýva nákup ôsmich masiel (8 x 1,99 eur = 15,92 eur), syrov, sladkostí, dvoch šľahačiek, štyroch kyslých smotán, tri tvarohy a štyroch jogurtov, z dokladu zo dňa 13. 06. 2014 vyplýva, že v uvedený deň nakúpila osem masiel, dve ramy, jedno bezlaktózové mlieko, lososa, štyri ovocné jogurty, niekoľko smotán, šľahačiek a opäť sladkostí. Vo výpisoch z účtu predložených matkou v odvolacom konaní zvýraznila nákup bezlepkových potravín v jednotlivých mesiacoch, avšak vzhľadom na uvedenie iba sumy, nebolo možné verifikovať, či išlo skutočne o nákup výlučne bezlepkovej stravy pre maloletú R.

Z matkou predložených dokladov zároveň vyplýva, že Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Odbor sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Bratislava I a III zo dňa 04. 06. 2012, Číslo: BA3/2012/31505/1/SIS, jej bol priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie mesačne vo výške 18,56 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu (životné minimum od 01. 07. 2012 bolo vo výške 194,58 eur pri plnoletej osobe, t. j. 18,56 % z tejto sumy predstavuje 36,11 eur), na maloletú R. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia zároveň vyplýva, že príjem matky bol v roku 2011 vo výške 7.828,83 eur (t. j. mesačne suma 652 eur, 7.828 :

12 mesiacov = 652,33 eur) a výživné jej bolo vyplatené v sume 10.754,88 eur s tým, že od novembra 2011 do októbra 2012 predstavoval jej príjem sumu 545,10 eur netto a v decembri 2012 sumu 581,34 eur netto (č. l. 100 až 101 spisu), pričom ako zo zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom zo dňa 21. 03. 2013 vyplýva, matka tvrdila, že jej priemerný mesačný príjem predstavuje sumu 490 eur.

Odvolačí súd považuje za potrebné uviesť, že síce maloletá trpí ochorením celiakia, vyžadujúcim si prijímanie iba bezlepkových potravín, pre pollinózu (senná nádcha) má naordinovaný alergológom liek cetirizín (zistené odvolacím súdom z predloženej lekárskej správy zo dňa 27. 05. 2013), ktorého cena je 14,40 eur, avšak je všeobecne známou skutočnosťou, že ide o iba sezónne ochorenie, a preto sa však v žiadnom prípade nebolo možné stotožniť s tvrdením matky, že ide o takú finančnú záťaž, ktorá by odôvodňovala zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletej R. na sumu, rovnajúcu sa skoro dvojnásobku minimálnej mzdy na Slovensku v roku 2013 (minimálna mzda v roku 2013 bola vo výške 337,70 eur), resp. rovnajúcej sa priemernej mesačnej nominálnej mzde zamestnanca v hospodárstve v SR v roku 2013, ktorá v prvom štvrtroku predstavovala sumu 789 eur a v druhom sumu 818 eur, keďže matka vyčísliła mesačné náklady na maloletú sumou dokonca vyššou, ako bola priemerná nominálna mesačná mzda v roku 2013, t. j. na sumu 823,17 eur.

Matka v priebehu prvostupňového konania predložila súdu množstvo bločkov a účtov, ktoré mali preukázať jej náklady na deti, avšak ako už odvolací súd uviedol vyššie, súd prvého stupňa sa s týmito dokladmi vôbec neoboznámil, nakoľko matka predložila napríklad doklad preukazujúci stravu detí v reštauračnom zariadení dňa 22. 01. 2012, avšak z ňou predloženého účtu vyplýva, že uhradila sumu 41,60 eur za čaj, med, fantu, cappy, hovädzí vývar, kurací steak, hranolky, prírodný rezeň, ryžu, sviečkovú na smotane, knedľu, panenku s rokfortovou omáčkou, smotanu, espresso piccolo a bonaqua, t. j. v žiadnom prípade nemohlo ísť o stravu pre jedno dieťa, čo napokon preukazuje aj skutočnosť, že účet je aj za objednanú kávu, ktorú s najväčšou pravdepodobnosťou maloleté deti účastníkov konania nepijú. Na čísle listu 72 spisu sa nachádzajú účty, z ktorých vyplýva, že za vstupy detí zaplatila v období od júna 2012 do augusta 2012 sumu 12,60 eur a z predložených účtov vyplýva, že matka preukazovala náklady na deti aj poplatkom za dospelú osobu, pričom v posudzovanej veci ide o výživné na dve maloleté deti. Matka

dokonca predložila prvostupňovému súdu aj účet za návštevu Aquathermal Senec dňa 26. 05. 2012 za dve dospelé osoby, ktorému prvostupňový súd nevenoval žiadnu pozornosť a preto aj uvedený doklad odvolací súd pri svojom rozhodovaní posúdil ako nepreukazujúci náklady na deti účastníkov konania.

Uvedené je nutné skonštatovať aj v súvislosti s odôvodnením zvýšenej vyživovacej povinnosti otca napadnutým rozsudkom k maloletému V. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na sumu 500 eur mesačne odôvodnil v rozpore so zisteným skutkovým stavom, ktorý mal v konaní jednoznačne preukázaný, a to tvrdením, že maloletému sa jeho zdravotný stav zhoršil, na druhej strane tým, že sa venuje mimoškolskej činnosti a je žiakom 3. ročníka základnej školy, ale opätovne neuviedol, aké finančné náklady pre matku predstavuje diagnóza dieťaťa - vertigo, keďže zrejme uniklo jeho pozornosti, že epilepsia mu stanovená vôbec nebola. Prvostupňový súd síce vo svojom rozhodnutí uviedol, že v spise sa na č. l. 13 nachádza prepúšťacia správa zo dňa 09. 06. 2011, vystavená Detskou fakultnou nemocnicou s poliklinikou Bratislava, klinika detskej neurológie, avšak s obsahom tejto správy sa neoboznámil vôbec, nakoľko z nej jednoznačne vyplýva, že maloletý V. bol z nemocnice prepustený do ambulantnej starostlivosti s tým, že nakoľko etiologická súvislosť medzi EEG nálezom a klinikou je sporná, bol po dohovore s matkou ponechaný bez liečby a matke bola doporučená neurologická kontrola pri ťažkostiach, keďže dieťaťu bola stanovená diagnóza vertigo, čo nie je epilepsia, ale závrat.

V odvolacom konaní predložila matka doklady preukazujúce jej náklady na maloletého V., z ktorých vyplýva, že v šk. roku 2013/2014 mala výdavky na jeho školu v sume 462,50 eur (v šk. roku 2012/2013 v sume 90 eur), do sumy ktorej však bol zahrnutý aj poplatok za školu v prírode v sume 156 eur, ktorý zaplatil otec dieťaťa, t. j. celkové náklady matky na školu predstavovali sumu 306 eur za celý školský rok, t. j. 30,60 eur na mesiac. Zároveň je nutné poukázať na skutočnosť, že síce matka do výdavkov na maloletého zahrnula aj ročný členský poplatok za futbal v sume 200 eur ročne (200 eur : 10 mesiacov = 20 eur mesačne), výsluchom účastníkov však v odvolacom konaní bolo preukázané, že za školský rok 2013/2014 polovicu členského vo výške 100 eur uhradil otec maloletého. Z dokladov predložených matkou ďalej vyplýva, že za sústredenie a kemp, ktorého sa maloletý zúčastnil v roku 2013, zaplatila matka spolu sumu 200 eur (60 eur + 140 eur).

pričom aj v lete 2014 bude povinná zaplatiť dieťaťu sumu 60 eur za kemp a za sústredenie sumu 118 eur a zároveň predložila odvolaciemu súdu čestné vyhlásenie A. B., že maloletý bol v termíne od 26. 07. 2013 do 03. 08. 2013 s ňou na rodinnej dovolenke a matka za tento pobyt zaplatila sumu 276 eur.

K tvrdenému zhoršenému zdravotnému stavu maloletého považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že z lekárskeho správ Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou (ako uviedol prvostupňový súd, nachádzajúce sa na č. l. 60 spisu), na ktoré prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí poukázal žiadne zhoršenie zdravotného stavu maloletého V. nevyplýva, nakoľko pokiaľ by sa s nimi prvostupňový súd oboznámil zistil by, že maloletý sa zranil dňa 23. 05. 2012 pri futbale, ktorému sa aktívne venuje a bol mu odporúčaný kludový režim s tým, že ani lekárske správy zo dňa 13. 07. 2012 a 09. 06. 2012 nepreukazujú žiadny zhoršený stav dieťaťa, iba bežné detské ochorenia, ktoré si nevyžadujú nadštandardnú finančnú záťaž, keďže v jednom prípade musela matka dieťaťu zakúpiť očné kvapky z dôvodu infekčného ochorenia oka (mukopurulentná konjunktivída) ophtalmoseptonex a v druhom, paralen a uniflox.

Zhoršenie zdravotného stavu totiž znamená, že zdravotný stav dieťaťa nikdy nebol dobrý a došlo k jeho zhoršeniu, avšak za zhoršenie zdravotného stavu v žiadnom prípade nie je možné považovať bežné detské ochorenia, resp. úrazy, ktorých liečba je krátkodobá. Matka návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti odôvodňovala v priebehu odvolacieho konania predovšetkým zhoršeným zdravotným stavom oboch maloletých detí od decembra 2013, tvrdiac, že nakoľko bol maloletý V. v decembri 2013 hospitalizovaný, došlo k ďalšiemu zhoršeniu jeho zdravotného stavu. Z lekárskej správy predloženej matkou v odvolacom konaní však vyplýva, že dňa 06. 12. 2013 bol maloletý prepustený v dobrom klinickom stave (prijatý dňa 26. 11. 2013) z nemocnice po prekonanej proktitíde (zápal konečníka, trvalá zápcha), pravdepodobne z retencie stolice (nazhromaždenie stolice v rekte) a bola mu odporúčaná vysokozyšková strava s vysokým obsahom vlákniny (ovocie, zelenina, celozrnné výrobky, kyslé mliečne výrobky a dlhodobé užívanie probiotík), t. j. strava, ktorú človek dbajúci o svoje zdravie konzumuje úplne bežne. K matkou tvrdeným zvýšeným nákladom spočívajúcich v povinnosti dieťaťa užívať probiotiká, odvolací súd uvádza, že cena jedného balenia probiotík (napr. Lactoimmun), obsahujúcich 60 kapsúl, pri odporúčanom užívaní jednej kapsuly denne, je 12,40 eur (na dva mesiace), z čoho vyplýva,

že ani užívanie probiotík maloletým neodôvodňuje ňou navrhované zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na sumu 600 eur mesačne a už vôbec nepreukazuje akékoľvek zhoršenie zdravotného stavu dieťaťa, keďže ku krátkodobej hospitalizácii dieťaťa došlo výlučne v dôsledku zápalu konečníka, resp. trvajúcej zápchy.

Matka v priebehu celého konania zlý zdravotný stav maloletého V. preukazovala aj tým, že mu bola diagnostikovaná epilepsia a v odvolacom konaní navrhla doplniť dokazovanie vyžiadanim si objasnenia lekárskej správy zo dňa 09. 06. 2011, nakoľko jednoznačne potvrdzuje záver spochybnený odvolacím súdom v odôvodnení rozsudku zo dňa 14. augusta 2013, sp. zn. 20CoP/98/2013, že maloletý trpí epilepsiou.

Odvolací súd tento návrh na doplnenie dokazovania zamietol z dôvodu, že z uvedenej lekárskej správy jednoznačne vyplýva, že dieťaťu bola stanovená diagnóza vertigo a nie epilepsia s tým, že úlohou odvolacieho súdu bolo vzhľadom na predmet konania (zvýšenie vyživovacej povinnosti otca, resp. zníženie jeho vyživovacej povinnosti) objektívne zistiť reálne náklady matky na deti, resp. výdavky, ktoré s údajným zhoršením ich zdravotného stavu má. Z uvedeného dôvodu bolo bezpredmetné v konaní dokazovať, či maloletý V. trpí alebo netrpí epilepsiou, nakoľko matka na pojednávaní pred odvolacím súdom uviedla, že sa jeho zdravotný stav zlepšil (epilepsia) od roku 2011, pričom v konaní bolo bezpečne preukázané, že matka s touto údajnou diagnózou nemá spojené žiadne zvýšené náklady na dieťa, ktoré pravidelne športuje, hrá futbal, keď naopak, výdavky na maloletého V. preukazovala (okrem bežných nákladov, strava, oblečenie) najmä povinnosťou platiť mu ročný členský poplatok za futbal (200 eur) a poplatkov za absolvovanie sústredení.

Odvolací súd sa s tvrdením matky, že v dôsledku stanovenia danej diagnózy maloletému V. bola nútená zmeniť zamestnanie, keďže si vyžadoval 24 - hodinovú prítomnosť dospelšej osoby a otec maloletých detí jej po skončení vyučovania s nimi nebol ochotný pomôcť s tým, že jej zvýšené náklady súvisiace s jeho zdravotným stavom spočívajú v znížení jej ročného príjmu o 4.000 eur nestotožnil, nakoľko v návrhu na začatie konania matka síce uviedla, že v čase posledného rozhodovania súdu o výške vyživovacej povinnosti otca (v roku 2009) bola zamestnaná v spoločnosti A., a. s. a jej príjem predstavoval sumu 700 eur netto, avšak z potvrdenia o príjme matky, nachádzajúcim sa v pripojenom spise Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 13 P/249/2008 vyplýva, že jej príjem v tejto obchodnej spoločnosti v období od januára 2008 do júna 2008 predstavoval sumu 16.291,- Sk, t. j.

sumu 540,76 eur netto, v roku 2011 jej príjem predstavoval sumu 652 eur netto (vid' vyššie uvedené Rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 04. 06. 2012, č. l. 89 spisu), t. j. znížený o sumu 48 eur mesačne v porovnaní s rokom 2009, t. j. v žiadnom prípade sa matkine náklady nezvýšili v dôsledku zníženého príjmu zmenou zamestnania, nakoľko z uvedených listinných dôkazov vyplýva iba mierne zníženie jej príjmu a zároveň z nich nevyplýva poberanie mzdy v matkou tvrdenej výške 700 eur netto mesačne, pred zmenou zamestnania. (...)

Z listinných dôkazov predložených matkou v priebehu odvolacieho konania vyplýva, že matka maloletých si v septembri 2012 kúpila osobné motorové vozidlo, továrenskej značky Honda CR-V, 2,0 MT Comfort 12 za cenu 20.950 eur, dňa 07. 09. 2012 uzavrela zmluvu o bezúčelovom splátkovom úvere č... na sumu 22.000 eur so splátkami v sume 152 eur mesačne a z oznámenia Tatra banky, a. s. zo dňa 20. 09. 2013 vyplýva, že ku dňu 14. 09. 2013 všetky záväzky z tohto úveru vyrovnala a dňa 09. 08. 2013 uzavrela s Prima bankou Slovensko, a. s. úverovú zmluvu č... na sumu 30.000 eur na 28 rokov, s výškou mesačnej splátky v sume 139,08 eur a zároveň zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok, nachádzajúci sa v B., okres B..., ktorého výlučnou vlastníčkou je matka maloletých detí.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd zotrval na svojom právnom závere, vyslovenom v rozsudku zrušenom dovolacím súdom a v tomto smere sa aj v plnom rozsahu stotožnil s tvrdením otca maloletých detí, že pokiaľ priemerný mesačný netto príjem matky, vysokoškolsky vzdelanej, predstavuje sumu 581,34 eur (resp. od januára 2014 sumu 633,36 eur), tak rodinu zaťažila neprimeraným finančným rizikom, keď si v septembri 2012 kúpila nové motorové vozidlo, na ktorý čerpala úver v sume 22.000 eur a ktorý síce splatila, avšak po jeho splatení ihneď čerpala ďalší úver v sume 30.000 eur, ktorý bude povinná splácať splátkami vo výške 139,08 eur, t. j. splátkou predstavujúcou skoro 1/4 jej príjmu zo zárobkovej činnosti 28 rokov s rizikom zriadenia záložného práva na byt v jej výlučnom vlastníctve v prospech banky, pričom sa nestotožnil s tvrdením matky na odvolacom pojednávaní, že dôvodom jeho čerpania je skutočnosť, že nemá z čoho žiť, keďže príjem matky nielen nie je na úrovni životného minima, ale najmä otec jej doposiaľ titulom plnenia si svojej súdom určenej vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom prispieva sumou 500 eur, t. j. celkový príjem matky s rodinnými prídavkami, ktorých výška v roku 2014 je určená

sumou 23,52 eur mesačne, t. j. 47,04 eur mesačne na obe deti a zároveň spolu s príspevkom na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie na maloletú R. v sume 36,11 eur mesačne, predstavuje spolu sumu 1,216, 51 eur (633,36 eur - mesačná netto mzda matky + 36,11 mesačný kompenzačný príspevok + výživné v sume 500 eur mesačne + mesačne poberané rodinné prídavky v sume 47,04 eur = 1.216, 51 eur), t. j. sumu, ktorou väčšina rodín na Slovensku mesačne ani nedisponuje.

Z dikcie zákonného ustanovenia § 62 Zákona o rodine zároveň vyplýva, že súd je povinný v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti posúdiť aj nutnosť konkrétnych výdavkov toho - ktorého rodiča a preto pokiaľ matka na jednej strane v priebehu odvolacieho konania tvrdila, že ďalšie čerpanie úveru bolo nevyhnutné, keďže „nemá z čoho žiť“, tak kúpu nového motorového vozidla, dôvodiac tým, že vždy bola zvyknutá jazdiť na vozidle továrenskej značky Mercedes, je nutné vyhodnotiť ako výsostne rizikové konanie, resp. naopak signalizuje prebytok finančných prostriedkov matky, aj s poukazom na výšku jej poplatkov za mobilný telefón, internet, pohonné hmoty do auta, poistenie vozidla).

Zároveň považuje odvolací súd za potrebné opätovne uviesť, že matka maloletých detí, na rozdiel od ich otca, je vlastníčkou nehnuteľnosti, t. j. jej majetkové pomery sú zásadne priaznivejšie ako otca, ktorý svoju bytovú otázku vyriešenú vlastníctvom nehnuteľnosti nemá, nakoľko žije u svojej partnerky. (...)

Z vykonaného dokazovania odvolacím súdom opätovne vyplynulo, že mesačné výdavky na ani jedno z maloletých detí nepresahuje sumu 200 eur mesačne, pričom žiadne iné výdavky spojené s odôvodnenými potrebami maloletých detí matka nepredložila a nezdokladovala ich zvýšené potreby od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca k nim, t. j. nepreukázala takú zmenu pomerov, ktorá by vôbec úvahu o potrebe zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca nad sumu určenú vo výške 497,91 eur mesačne na maloletú R. a 398,33 eur mesačne na maloletého V., pripúšťala. (...)

Pri posudzovaní, či došlo k zmene pomerov podľa § 78 ods. 1, súd musí vždy prihliadať na vývoj životných nákladov s poukazom na ustanovenie § 78 ods. 3 Zákona o rodine za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania rozhodnutia o určení výživného, ktoré sa navrhuje zmeniť, alebo o zmene ktorého súd začal konať bez návrhu. Po jednoznačnom preukázaní záveru, že došlo k zmene pomerov či už na strane oprávneného alebo

povinného, v dôsledku toho treba zmeniť aj výšku výživného, súd môže posúdiť predpoklady na zmenu právoplatného rozsudku o výživnom a výšku výživného upraviť. Zmena pomerov z času vyhlásenia rozsudku však nemôže byť akákoľvek, keďže musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, keď súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Na to, aby súd mohol viesť dokazovanie o novom návrhu, si musí ako prvý krok ustáliť, či vôbec došlo k zmene pomerov a následne, či došlo k takej zmene pomerov, ktorú je možné chápať ako podstatnú oproti pôvodným okolnostiam.

Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že súd prvého stupňa v rozpore s vyššie uvedeným výkladom posúdením zmeny pomerov na strane maloletých detí iba všeobecným konštatovaním, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca uplynul pomerne dlhý čas, zhoršeným zdravotným stavom detí, ktorý v konaní napriek dostatku listinných dôkazov, vôbec preukázaný nebol, ďalej tým, že maloletý V. bol v čase rozhodovania prvostupňového súdu napadnutým rozsudkom žiakom 3. triedy základnej školy a maloletá R., študentkou gymnázia, vec nesprávne právne posúdil a rozhodol v rozpore s kogentnými zákonnými ustanoveniami Zákona o rodine, nakoľko k zmene pomerov došlo, avšak nie na strane maloletých detí, nakoľko ich základné a odôvodnené potreby sa žiadnym spôsobom oproti poslednej úprave vyživovacej povinnosti nezmenili, keďže z matkou vyčísleného rozpisu aj v odvolacom konaní jednoznačne vyplýva, že aj otcom navrhované zníženie jeho vyživovacej povinnosti na 300 eur mesačne na maloletú R. a na sumu 200 eur na maloletého V., nielen kompletne pokrýva matkou vyčíslené náklady na deti, ale zároveň, ňou vyčíslené mesačné náklady podstatne prevyšuje.

Matka v odvolacom konaní, tak ako aj v prvostupňovom konaní spochybňovala zárobkové možnosti a schopnosti otca, ako aj jeho skutočné majetkové pomery tvrdiac, že akcie v obchodnej spoločnosti A., a. s. vlastní otec, t. j. predstavujú aj časť jeho mesačného príjmu, resp. majetkovú hodnotu, ktorou disponuje a zároveň žiadala doplniť dokazovanie zisťovaním, kto je skutočným vlastníkom akcií tejto obchodnej spoločnosti a predložením daňového priznania tejto spoločnosti a zároveň žiadala vypočúť svedkov, ktorí v prvostupňovom konaní k tejto otázke vypočutí neboli.

Odvolací súd aj uvedený návrh na doplnenie dokazovania zamietol z dôvodu nadbytočnosti a nehospodárnosti vykonania navrhovaného dôkazu, keďže obsah súdneho spisu v posudzovanej veci tvorí aj daňové priznanie tejto spoločnosti (nachádzajúce sa na

č. l. 180 spisu), ktoré už posudzoval aj prvostupňový súd v napadnutom rozsudku a z ktorého jednoznačne vyplýva, že základom dane bola suma mínus 82.995,92 eur a výsledok hospodárenia tejto spoločnosti bol pred zdanením mínus 83.232,99 eur, a nie ako uviedol prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí, 83.232,99 eur, t. j. súd prvého stupňa daný listinný dôkaz vykonal, avšak z neho zistené skutočnosti posúdil absolútne nesprávne.

Vecne nesprávnym a zároveň arbitrárnym je aj záver prvostupňového súdu, ktorý čiastočné vyhovenie návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca napadnutým rozsudkom odôvodnil uplatnením princípu potenciality, predchádzajúceho princípu fakticity, teda tvrdením, že otec sa 30. 04. 2011 vzdal atraktívneho a finančne zaujímavého zamestnania, keď jeho postup vyhodnotil ako značne rizikový s tým, že jeho následky sa nemôžu prejavíť znížením životnej úrovne maloletých detí.

Z obsahu spisu a v ňom založených listinných dôkazov totiž jednoznačne vyplýva, že matka maloletých detí podala návrh na zvýšenie výživného dňa 26. 07. 2012, ktoré žiadala zvýšiť od 01. 07. 2012, t. j. pokiaľ otec rozviazal pracovný pomer dohodou rok pred podaním návrhu matky na súd a počas tohto celého obdobia platil výživné v súdom určenej výške, nakoľko ako správne uviedol prvostupňový súd, od 17. 11. 2011 bol otec detí v predstavenstve obchodnej spoločnosti A. a. s., jeho priemerný netto príjem predstavoval sumu v období od júla 2011 do decembra 2012 sumu 2.048 eur mesačne, ktorá mu umožňovala uhrádzať výživné v súdom určenej výške pri rozvoze manželstva rodičov maloletých detí, nie je odvolaciemu súdu zrejmé, na základe akého právneho dôvodu prvostupňový súd posudzoval a hodnotil zmenu zamestnania otca a na základe akých skutočností dospel k záveru o rizikovosti tohto postupu. Otec maloletých detí totiž svoj pracovný pomer s lukratívnym príjmom ukončil v apríli 2011 a do októbra 2012 platil výživné na deti v súdom určenej výške a ako správne vo svojom odvolaní uviedol, v apríli 2011 nemohol ani pri výnimočnej predvídavosti predpokladať, že o rok a pol, sa jeho obchodná spoločnosť dostane do podnikateľskej krízovej situácie s tým, že otec maloletých detí vierohodne pred súdom prvého stupňa preukázal obchodnú nečinnosť tejto spoločnosti (dosiahnutú stratu v sume 83.232,99 eur), z dôvodu ktorého si od októbra 2012 hľadal riadne zamestnanie a zároveň preukázal, že od januára 2013 je zamestnaný a jeho netto príjem predstavuje sumu 1.462 eur mesačne.

Otec maloletých detí sa teda nielenže nevzdal lukratívneho zamestnania, ale najmä je nepretržite zamestnaný, pričom odvolací súd doplnením dokazovania zistil, že jeho príjem za obdobie od septembra 2013 do apríla 2014 z pracovného pomeru na M. predstavuje netto sumu 1.465,37 eur mesačne (11.723,69 eur : 8 mesiacov).

K záveru prvostupňového súdu, že otec obrazne poberá príjem z obchodnej spoločnosti A., s. r. o., keďže mu na zastupovanie tejto spoločnosti bola konateľkou tejto spoločnosti udelená generálna plná moc, a preto je dôvod mať pochybnosti o tom, kto je v skutočnosti majiteľom tejto spoločnosti, považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa odporuje zásadám logického myslenia a prijímanie právnych záverov v teoretickej rovine, tak ako to vyplýva z odôvodnenia prvostupňového rozsudku, je nielen neprípustné, ale najmä odôvodnenie súdneho rozhodnutia nie je možné na žiadnych teoretických úvahách založiť. Prvostupňový súd svojimi poznatkami na základe ním vykonaného dokazovania nezískal žiadny relevantný dôkaz o tom, že otec maloletých detí z titulu zastupovania tejto spoločnosti poberá akýkoľvek príjem a napriek tomu dospel k záveru, že otec „obrazne“ príjem poberá, z dôvodu ktorého je možné od neho spravodlivo požadovať, aby na jeho životnej úrovni participovali aj maloleté deti. (...)

Odvolací súd po posúdení zmeny pomerov na strane maloletých detí, ale aj povinného rodiča dospel k záveru, že k závažnej zmene pomerov došlo na strane otca a jeho návrh na zníženie vyživovacej povinnosti je dôvodný.

Z listinných dôkazov predložených otcom v odvolacom konaní totiž jednoznačne vyplýva výška jeho mesačného netto príjmu, t. j. jeho zárobkové schopnosti a možnosti, ale aj podstatná skutočnosť, na ktorú bol odvolací súd povinný prihliadnuť a to, že otec nad rámec súdnym rozhodnutím uloženej vyživovacej povinnosti, mesačne platí maloletej R. Združené poistenie mládeže vo výške 10,59 eur, v roku 2012 jej okrem výživného zaplatil aj letný jazdecký tábor v sume 434 eur a pobytový tábor v sume 151,50 eur, dva krát prispel sumou 200 eur v roku 2012 na víkendové pobyty detí (posúdené prvostupňovým súdom ako sporadické plnenie) a v roku 2011, dokonca 4-5 krát s tým, že od augusta 2013 na základe Programu sporenia plus (Tatra Asset Management, správca spol. a. s.) sporí maloletej R. (s dobou sporenia 5 rokov) sumu 20 eur mesačne a maloletému V. s tou istou dobou sporenia tiež sumu 20 eur mesačne a zároveň v roku 2014 zaplatil maloletej R. 1/2 z ceny

školského výletu do Španielska, teda sumu 170 eur, v máji 2014 zaplatil na rámec svojej vyživovacej povinnosti úhradu za školu v prírode pre maloletého V. vo výške 158 eur a polovicu členského poplatku (ako už odvolací súd uviedol vyššie) futbalového klubu... v sume 100 eur. (...)»

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Jadrom sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľov s hodnotením vykonaného dokazovania a s následne vyvodenými právnymi závermi.

Podľa názoru ústavného súdu závery krajského súdu sa javia ako veľmi podrobné, dôkladné a v konečnom dôsledku presvedčivé. Krajský súd podal mimoriadne rozsiahlu a podrobnú analýzu vykonaných dôkazov a dospel na základe analýzy k precízne formulovaným skutkovým a právnym záverom. Jeho úvahy v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sa sťažovatelia s týmito závermi nestotožňujú, nemôže sama osebe znamenať porušenie označených článkov ústavy a dohovoru.

Z pohľadu uplatnených námietok sťažovateľov sa javí ako dôležité, že okresný súd (so závermi ktorého sú sťažovatelia bezozvyšku spokojní) postupoval tak, že listinné dôkazy iba oboznámil, avšak nijaké ich konkrétne hodnotenie nevykonával. To napravil

krajský súd veľmi detailným a analytickým spôsobom. Podstatný význam majú aj tie úvahy krajského súdu, v ktorých je vysvetlené, prečo nebola v neprospech otca vyhodnotená zmena zamestnania, ku ktorej u neho došlo. Rovnako za dostatočnú treba považovať aj argumentáciu o zmene pomerov na strane otca.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014